

DELBLANCSÄLLSKAPET

Medlemsbrev 3 2018

Att du både bragt den svenska bonderomanen till fullkomning och gjort det omöjligt att fortsätta i genren har jag börjat misstänka under mitt idoga arbete med andra delen i berättelsen om mina hedebybor under denna höst. Fan ta dig!

Sven Delblanc i brev till Vilhelm Moberg 10/12 -71

Kära medlemmar!

Den svenska övergångsregeringen måste göra en rejäl högersväng för att klara omröstningen i Riksdagen nästa vecka, påstår liberalen Jan Björklund. Hur långt högerut kan man röra sig utan att bli högerpolitiker? Sverigedemokraterna skyller Björklund för att vara vänsterliberal, en sån som gillar globaliseringen, EU och fria aborter. Sven Delblanc påstod efter en bättre middag vid Berkeley att hans middagsgäst Thure Stenström, som skrev i *Svenska Dagbladet*, inte uppfyllde kraven på att vara tillräckligt värdekonservativ för att skriva i den tidningen. Han uppmanades att bli som Leonard Rääf, Ydredrotten, han som inte tålde tändstickor och järnvägstrafik. Det fick Sven äta upp när Stenström några år senar påstod att Sven själv fyllde upp den rollen mycket väl. Det berättar Thure Stenström i sina minnesbilder av Sven Delblanc i årets *Delblad* som medföljer detta medlemsbrev..

Annie Lööf är libertarian påstår några, och då handlar det i så fall om en frihet man associerar med Clint Eastwoods ensamme frihetstörstande hjälte som tar sig rätten att avgöra vad som är rätt och fel alldeles på egen hand.

Är vänster-högerskalan relevant idag, frågar man sig. Är inte andra värdegrunder viktigare? I det pågående klimatmötet i Katowice har FN bjudit in 15-åriga Greta Thunberg att inför en stor publik av klimatexperter och politiker redogöra för sin syn på hur det är att vara ung och leva med vissheten om att om ingenting görs för att drastiskt ändra på våra koldioxidutsläpp, så finns ingen hoppfull framtid i sikte för henne.

Donald Trump bidrar med förslag på lösningar om värmen och brandrisken blir för stor med hänvisning till hur den finska nationen har för vana att räfsa sina skogar från nedfallna löv och kvistar så att en eventuell eld inte får något fäste.

Men, under 2019 stundar Delblancsällskapets 20-årsjubiléum, även om Sveriges grundvattennivåer ligger under de normala och klimathoten tornar upp sig. Styrelsen har under innevarande höst stött och blött programverksamheten för detta. Vi har ännu inte allt

”hemma”, men datum för de olika aktiviteterna är bestämda, och vi redogör nedan för hur vi planerat innehållet.

Välkomna att delta i vårt jubileumsår!

Kulturveckan i Sunne sommaren 2018 – seminarium om Sven och Selma

Många medlemmar hedrade kulturveckan i Sunne med sin närvaro. Anna Nordlund, som doktorerat på en avhandling, *Selma Lagerlöfs underbara resa genom den svenska litteraturhistorien*, deltog i ett seminarium om Sven Delblancs förhållande till Selma Lagerlöfs författarskap där Per-Ola Jansson och Daniel Skogman representerade Delblancsällskapet. I Anna Nordlunds gedigna och mycket läsvärda avhandling redogörs för receptionen av Selma Lagerlöfs romankomst från begynnelsen fram till författarinnans bortgång. Där finns kritiska synpunkter på hur Sven Delblanc i sin text i *Den Svenska Litteraturen* värderar Selma Lagerlöfs litterära arv.

Nu planerar vi en bok om Sven Delblanc och Selma Lagerlöf. Den kommer att innehålla Sven Delblancs samtliga texter om Lagerlöfs författarskap och avslutas med tre kommenterande texter av Daniel Skogman, Anna Nordlund och Lars Ahlbom. Om allt går väl, vilket vi hoppas och tror, kommer boken att kunna vara klar under hösten 2019, lagom till vårt jubileumsseminarium..

Mannen i skogen

Med anledning av att Jens Liljestränd publicerat en omfattande och uppmärksam biografi över Vilhelm Moberg under den gångna hösten vill jag erinra om Sven Delblancs relation till Vilhelm Moberg som den kommer till uttryck i en brevväxling mellan de två författarna, och i Sven Delblancs essä om Vilhelm Moberg publicerad efter dennes död 1973 i *Treklöver*. Tillsammans med denna essä är Sven Delblancs recension av Mobergs första del av *Min svenska historia berättad för folket* och fyra andra texter återgivna i boken *Broder Ville, käre snälle Sven* (2006). Där finns också de 26 brev som är bevarade av Delblancs och Mobergs brevväxling. Boken bygger på ett seminarium på Vaddö folkhögskola arrangerat av Delblancsällskapet och Vilhelm Moberg-Sällskapet 2004 och innehåller också många kommenterande artiklar av stort intresse. Citatet ovan anspelar på Lars Ahlboms artikel om de två författarnas olika ingångar till den litterära realismen. Boken finns i lager och kan rekvireras genom att maila mig eller Lars Ahlbom. Våra adresser hittar du på Delblancsällskapets hemsida.

Årsmötet 2019

Årsmötet är, som 2017, förlagt till Södermanland- Nerikes Nation i Uppsala lördagen 23 mars.

Efter årsmötesförhandlingarna följer ett föredrag av Bo Larsson om den existentiella dimensionen i Sven Delblancs författarskap. I sin artikel ”Den bortglömde Delblanc” i *Upsala Nya Tidning* den 9 oktober i år underströk Larsson Delblancs aktualitet och uttryckte sin förvåning över att han tycks vara bortglömd i dagens kulturdebatt, trots att han har så mycket att ge oss ”vilsna och sökande människor”.

Bo Larsson är teologie doktor, stiftsprost, författare och docent i tros- och livsåskådningsvetenskap. Han disputerade 1990 med en avhandling om Lars Gyllenstens författarskap som heter *Gud som provisorium – en linje i Lars Gyllenstens författarskap*. I *Närvarande frånvaro* (1987) diskuterar Larsson en central religiös problematik hos Sven Delblanc, men också hos Torgny Lindren, P C Jersild, Sara Lidman och Göran Tunström med flera.

Årsmötet avslutas med en middag som serveras på nationen. Mer precis information om årsmötet följer med kallelsen.

Jubileumsresa till Italien

I *Medlemsbrev 2* beskrev vi ett reseförslag som arbetats fram i samverkan med Hjalmar Bergman Samfundet. Resan, tänkt att genomföras 6-12 oktober 2019, avsåg att betona de båda författarnas relation till Italien, fram för allt till Florens. Efter ett gediget arbete har resekommittén ändrat i sitt koncept på grund av att kostnaden för det ursprungliga genomförandet bedömts blivit för hög. Nu pågår en omarbetning av resplanen, och därmed en översyn av kostnaden. Vi återkommer med information i *Medlemsbrev 1* 2019 och på vår hemsida, när det nya reseupplägget är komplett.

Delblancpriset

Vartannat år delas Delblancpriset ut. Bakom priset står förutom Delblancsällskapet Trosa kommun och Södermanlands Nyheter. Den 25 maj 2019 är det dags igen, för fjärde gången! Vi ser fram mot en högtidsstund i Trosa Lands Kyrka med tal och musik. Vem som tilldelas priset och med vilken motivering meddelas i mitten på januari 2019. Tidigare pristagare är Sigrid Combüchen, Niklas Rådström och Ola Larsmo.

Jubileumsseminarium

Den 16 november 2019 håller vi ett jubileumsseminarium i Stockholm. Vi är tyvärr ännu inte färdiga med programmet. Det kommer att innehålla spännande anföranden om Sven Delblanc och musik av förnämsta slag. Dessutom en festmiddag på Den Gyldene Freden.

Ett jubileumsnummer av Delbladet, med en rejäl sektion om vårt sällskaps 20-åriga historia, kommer att ”släppas” i samband med seminariet. Vi återkommer om programmet i nästa medlemsbrev i samband med kallelsen till årsmötet.

Medlemsavgiften 2019

Vid årsmötet 24 mars 2018 på ABF i Stockholm beslutades att höja medlemsavgiften till 250 kr för enskild medlem, och till 300 för par boende på samma adress. Vi skickar påminnelse med nästa medlemsbrev som kommer med kallelsen till årsmötet i februari. Bäst är att betala redan nu. Vårt plusgirokonto är som vanligt: 86 49 86 – 5.

Några citat

I *Trampa vatten* (1972) berättar Sven Delblanc hur han som ung kritiker såg på litteraturens uppgift ett par år innan han debuterade. Han var innerligt trött på böcker som sysslade med ”de eviga frågorna”:

”Både som kritiker och privat läsare är jag intill döden trött på att i bok efter bok konfronteras med uttjatad livsåskådningsdebatt, diffusa uppmaningar till ’livstro’, ’gemenskap’ eller allmän snällhet, trött på trekvartsbegåvade författares uppkok på sina ledsamma erotiska problem och triviala ungdomsupplevelser. Det finns i vår litteratur en eftersläpande romantisk övertro på det individuella och på det egna jagets värde som litterärt stoff. Vad vi behöver är en smula intresse för den omgivande verklighetens möjligheter som litterärt material. Vad vi behöver är färre böcker om författarjaget eller Människan i största allmänhet, fler böcker om människan som läroverksadjunkt, hamnarbetare, riksdagsman, kärnfysiker, ombudsman och kallskänka.” (*Trampa vatten*, 1972, sid. 155)

Delblanc konstaterar att han när han själv sedan debuterade som skönlitterär författare handlade stick i stäv med detta ideal och i stället skrev ”medelmåttiga romaner om det egna jaget och dess tilltrasslade relationer till eviga frågor”. Om vi bortser från talet om medelmåttighet är ju detta sant. Delblancs brottnings med existentiella frågor finns i författarskapet från början och till slutet, men det är inte hela sanningen. Han har också en sida som vetter mot realism och kritik av samhälle och civilisation. I samband med debatten om *Änkan* (1988) menar Delblanc att detrådande litterära klimatet gör att man i hög grad övervärderar dessa senare inslag i författarskapet och underskattar de förra. Man söker ”realism där den inte finns” och ”politiska utsagor där de inte finns”. Han glädjer sig åt en fransk kritiker som sett det väsentliga:

”Il est au fond mythique et metaphycien” var en fransk kritikers omdöme om mina egna verk, de få han nu hade tillgång till, men självklart är ju att han verkar i en intellektuell atmosfär med långt större lyhördhet för religiöst språk och religiösa begrepp än vårt folkhem. Och jag är själv benägen att instämma. Även de skenbart ”realistiska” – o, luddiga term! – texterna behandlar moraliska och existentiella spörsmål i mytisk gestaltning och med religiösa språk.” (*Expressen* 20/12 1988)

Nu önskar jag er alla En God Jul och ett Gott Nytt År!

Per-Ola Jansson
ordförande